

## 1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

### 1.1. İş Kavramı

İş kavramı, herhangi bir organizasyon bünyesinde sistemi oluşturan her bir unsurun yahut pozisyonun sistem içerisindeki yerini, bu pozisyonların kimlerle ilintili olarak çalıştığını, yetki ve sorumluluk alanına nelerin girdiğini ifade eden bir kavramdır. İşin doğru tanımlanması, yönetici ve çalışanın çalışma kapsamında yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi açısından son derece önemlidir. Bu sayede bir organizasyonda yönetici ve çalışanın hiyerarşik yapıdaki görev tanımları belli olmakta, kurum kültürüne aidiyet sağlamak ve kurumla sağlıklı bir özdeşim kurmak mümkün olabilmektedir.

Modernleşmeyle birlikte mesleklerde meydana gelen ayrışma, sanayileşme süreciyle el emeğinin yerini makineleşmeye bırakması, küreselleşme ve mevcut teknolojik gelişmeler, işin tanımını farklılaştırmış ve karmaşıklştırmıştır. Bu durum iş kavramını iş sağlığı, iş kazaları, iş güvenliği gibi kavramlar açısından ele almayı gerektirmektedir.

Sağlık kurumları işletmeciliği açısından düşünüldüğünde, söz konusu işletme yönetiminin işin bünyesinde barındırdığı tehlikelere yönelik iş sağlığı ve güvenliği organizasyonları kurması, işe ilişkin riskleri belirlemesi, bu riskleri bertaraf etmek için gerekli analizleri yapması önem arz etmektedir.

<sup>1</sup> Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, e-mail: fatih.ertas@sbu.edu.tr

kurallar çerçevesinde liderlik eden gibi anlamlar ile karşılaşılmaktadır. Bu anlamlar, yönetici kavramının hem önemini hem de çok boyutluluğunu ifade etmektedir. Özünde çeşitli zorluklar barındıran yöneticilik kavramı bir de çok riskli işyerleri grubunda sayılan sağlık kurumlarında ifa edilmekteyse oluşan bu zorluklar hızlı karar vermeyi, esnek düşünme becerilerine sahipliği, iş birliğine açık olmayı, proaktif davranmayı ve paylaşımcılığı gerektiren meziyetler istemektedir. Söz konusu meziyetlerin sağlık kurumlarında iş sağlığı ve güvenliği alanındaki sorumlulukların yasal çerçevede yerine getirebilmesi için pozitif etki yapacağı düşünülmektedir.

## KAYNAKÇA

- Akar, Ç.; Özalp, H. Sağlık Hizmetlerinde ve İşletmelerinde Yönetim, (1998), Ankara, Somgür Yayınları.
- Ateş, Z. G. (2020). Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği açısından eğitilmeleri. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 28(2), 713-744.
- Aytaç, Ö., & Kurttaş, M. Ç. (2015). Sağlık-Hastalığın Toplumsal Kökenleri ve Sağlık Sosyolojisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(1), 231-250.
- Balkır, Z. G. (2012). İş sağlığı ve güvenliği hakkının korunması: işverenin iş sağlığı ve güvenliği organizasyonu. *SGD-Sosyal Güvenlik Dergisi*, 2(1).
- ÇASGEM, Meslek Hastalıkları (2013). Ankara: Özyurt Matbaacılık.
- Çavdar, N., & Karıcı, E. (2014). XIX. Yüzyıl Osmanlı Sağlık Teşkilatlanması'na Dair Bibliyografik Bir Deneme. *Electronic Turkish Studies*, 9(4).
- Çavmak, Ş., & Çavmak, D. (2017). Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi ve Sağlıkta Dönüşüm Programı. *Sağlık Yönetimi Dergisi*, 1(1), 48-57.
- Devebakan, N. (2007). Özel sağlık işletmelerinde iş sağlığı ve güvenliği. *Dokuz Eylül Üniv., SBE, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri ABD, Yayımlanmamış Doktora Tezi*.
- Doğu, D. C. (2019). 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu kapsamında işçinin çalışmaktan kaçınma hakkı (Master's thesis, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Dursun, S. (2011). *Güvenlik Kültürünün Güvenlik Performansı Üzerine Etkisine Yönelik Bir Uygulama* (Doctoral dissertation, Bursa Uludağ University (Turkey)).
- Gökçe, A. (2020). İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından İş Güvenliği Kültürünün Önemi Üzerine Bir Odak Grup Çalışması. *Ergonomi*, 3(2), 82-95.
- Güvercin, A. (2015). *İşletmelerde iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının işten ayrılma niyeti üzerindeki etkisi: tekstil sektöründe bir araştırma* (Doctoral dissertation, Sakarya Üniversitesi (Turkey)).
- Han, I. A. (2019). İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 13. Maddesi Kapsamında İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (37), 181-202.
- Işık, O. (2019). *Hastanelerde iş sağlığı ve güvenliğinin korunmasında işverenin yükümlülüğü*. (Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.)
- İnciroğlu, L. (2014). İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda Çalışanın Çalışmaktan Kaçınma Hakkı. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 20(1), 809-822.

- Karacan, H. (2007). 4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı, *İstanbul Barosu Dergisi İş Hukuku Özel Sayısı*, s.199-223.
- Kasapoğlu, A. (2016). Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinin Dönüşümü. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 19(2), 131-174.
- Korucu, K. S. & Söylemez, Ş. Ç., & Oksay, A. (2021). Biyopsikososyal yaklaşım ve gelişim süreci. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 12(30), 689-700.
- Ocak, G. *Sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği örneği* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Okyayuz, H.Ü. (Ed). (1999). Sağlık Psikolojisi'ne: giriş. Ankara: Türk Psikologlar Derneği.
- Özkan, T., & Lajunen, T. (2003). Güvenlik kültürü ve iklimi. *Pivolka*, 2(10), 3-4.
- Tan, F. Z., & Çalışkan, S. (2018). Yöneticilerin iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına yönelik algılarının analizi üzerine bir araştırma. *Karaelmas Journal of Occupational Health and Safety*, 2(1), 31-44.
- T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Müdürlüğü, (2020). Kamu Hastanelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Rehberi.
- Uludağ, Z. (2020). Risk toplumunda sosyal medyanın rolü (Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale).
- Yavuz, A. İ. (2014). *Sağlık işletmelerinde iş sağlığı ve güvenliği kapsamında çalışanlara yönelik şiddet (Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi örneği)* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Yılmaz, G. (2009), "İş Kazalarının Nedenleri ve Maliyeti", *Mühendis ve Makine Dergisi*, yıl, 50, sayı, 592, Mayıs, s. 27-32.